

Radio SWH+ programmā iekļautā sabiedriskā pasūtījuma raidījumu izvērtējums laikā no 2016.gada septembra līdz decembrim.

Radio SWH+ sabiedriskajā pasūtījumā realizē divu projektu veidošanu Latgales reģionā krievu valodā – reģiona notikumu apskatu divas reizes nedēļā, otrdienās un ceturtdienās par sabiedriski politiskajiem notikumiem reģionā, kā arī iknedēļas aktuālo interviju reizi nedēļā ceturtdienās ar dažādu sabiedrības grupu pārstāvi par konkrētu aktuālu notikumu Latgales reģionā. Interviju mērķis ir veicināt dažādu sabiedrības grupu pārstāvju līdzdalību programmas satura veidošanā un nodrošināt plašai auditorijai būtisku aktuālu notikumu atspoguļojumu.

Filozofijas pētniece Māra Rubene raksturojot mainīgo informācijas vidi, uzskata, ka pretrunīgais apzīmējums “digitālā kultūra” liek pievērst uzmanību tam, kā ir izmainījušies mūsu ikdienas dzīves telpas un laika jēdzieni, t.i., pievērsties izmaiņām, kas skārušas pašas izmaiņas.

Atkailinot saites starp vispārējo, universālo un atsevišķo, starp kopienu un individu, centru un perifēriju, tiklab arī reizē nojaucot vai atceļot robežas starp dabu un kultūru, kārtības likumu sistēmu (*cosmos*) un haosu (*chaosmos*), parādās nepieciešamība ņemt vērā gan dažādos ritmus, gan atšķirīgos skatpunktus, atgriežoties pie pārdomām par sākotnēji doto jeb to, kas ir.

Virtuālās realitātes perspektīva attiecībā uz telpas un laika daudzveidīgo un komplicēto problemātiku liek domāt reizē vispirms par diviem aspektiem šajās attiecībās, proti, par prasmi sadalīt un skaitīt laiku un prasmi atrast vietu un laiku telpā “jēgas kopībai”.

Pilsētā, tāpat kā virtuālajā realitātē cilvēkam ir būtiskas divas telpas lomas: pirmā, kas dod un nodrošina patvērumu (jeb savienojumu), bet otra, kas nodrošina kustību un pāreju.¹

¹ Māra Rubene *Laiks un telpa: jauni aspekti mainīgajā informācijas vidē*

Rubene uzskata, ka atšķirīgu dzīves ritmu, ko atbalsta plašsaziņas līdzekļi, internets un mobilais telefons, veidošanās un līdzāspastāvēšana sabiedrībā liek domāt, ka ne tikai ir jāpārskata tradicionālie priekšstati par tuvību, tālumu, klātbūtni un mobilitāti, izvērtējot tuvāk atšķirīgās pieredzes telpiski laiciskos aspektus, bet arī jāuzdod jautājums, kādu iespaidu šie atšķirīgie ritmi atstāj uz pastāvošajiem sabiedriskajiem institūtiem un kā būtu jāpārformulē to mērķi un uzdevumi. Šādiem jautājumiem tiek veltīta arvien lielāka uzmanība, tiek pat norādīts, ka sociālajās un humanitārajās zinātnēs varam runāt par “pavērsienu uz telpu” (*a spatial turn*)²

Lai kā mēs definētu mūsdienu informācijas sabiedrību, katram par to ir izveidojies noteikts priekšstats, kas galu galā visai precīzi raksturo šīs sabiedrības būtību. Informācijas sabiedrība atklājas kā sabiedrība, kurā pastāv informācijas pārpilnība, vienlaicīgi tā ir veidojums, kurā valda nemitīgs informācijas deficīts.³

Šo informācijas deficīta problēmu kopienas ietvaros arvien labāk risina projekta “Naša Latgalija” (mūsu Latgale) veidotājs un moderators Aleksandrs Grišakovs. Kaut arī tradicionālā publiskās komunikācijas prakse “vārda došana”⁴ interviju varoņiem turpinās, tomēr daudzveidīgāka ir to atlase. Daugavpils un Rēzeknes politiskie līderu vietā biežāk parādās dažādu reģiona sabiedriskās dzīves un kopienas veidotāji (Starptautiskās asociācijas „Kas?Kur?Kad?” Baltijas valstu pārstāvis, Daugavpils kluba „Erudīts” prezidents Aleksandrs Barbakadze, poliklīnikas direktore Inta Vaivode, Daugavpils jaunatnes dzīves organizatori Gunta Vanaga un Artjoms Pučinskis, brīvā laika organizatore Jekaterina Antonova, psiholoģe Diāna Diekene u.c), kas klausītājam dod iespēju plašāk iepazīties ar reģiona dzīves daudzveidību. Daudzveidīgāka ir kļuvusi arī raidījumu tematika- sociālā aprūpe, veselība, Eiropas fondu apguve, reģiona sasniegumi dažādos starptautiskos pasākumos (sports, erudīcijas spēles u.c), brīvprātīgo kustība un jauniešu karjeras iespējas, kultūra).

² Crang, M., Thrift, N. *Thinking Space. Critical Geographies*. London: Routledge, 2000.

³ Meschonnic, H. *Modernité. Modernité*. Paris: Gallimard, 1998.

⁴ Vita Zelče. *Lokālā prese – kopienas informācijas vides veidotāja*

Lokālās vides un kopienas saglabāšanas mijiedarbība lielā mērā nosaka raidījuma vadītāja interviju veidošanas manieri, taču intervijas tiek veidotas profesionāli ar lielu ieinteresētību, tā kā Aleksandrs Grišakovs pats ir aktīvs vietējās kopienas dzīves veidotājs un nevalstisku projektu dalībnieks.

Diemžēl joprojām klausītājam, kurš it kā brīvi var izvēlēties komunikācijas saturu un kanālus, nav nekādu iespēju tikt pie vārda šajos komunikācijas kanālos, tāpēc būtu lietderīgi meklēt veidus, kā efektīvāk komunicēt ar kopienu, kurai šis projekts domāts. Projekta veidotāju aicinājums klausītājiem iesaistīties, rakstot e-pastus, izskatās, ir palicis nesadzirdēts un citas atgriezeniskās saites veidošanas iespējas projektā netiek izmantotas.

Savukārt **Notikumu apskats** veic „afišas” funkciju un informē par notikumiem reģiona kultūras, sporta un sabiedriskajā dzīvē. Reizēm ziņās parādās arī „atskaite” par reģiona iedzīvotāju sasniegumiem dažādās dzīves jomās, taču kopumā ziņas rada priekšstatu par reģiona dzīvi un tās cilvēkiem. Daugavpils Universitāte (Eposa „Lāčplēsis” jaunatklāšana un jaunas ērcu sugas atklāšana), Daugavpils teātris (Gada balvas ceremonija) un Latgales vēstniecība Gors (īsfilmu festivāls) kā sabiedriskās dzīves un kultūras centri, kuros darbojas aizrautīgi cilvēki. Cilvēki, kuri aizraujas ar dažādiem sporta veidiem (spīdvejs, krievu dambrete, daiļslidošana, šaušana, karate) un gūst tajos panākumus. Cilvēki, kuri svin valsts svētkus un stāda ozolus. Satiekas ar saviem baltkrievu un krievu kaimiņiem veido kopīgus projektus. Šādu kopējo iesaisti priekšstatu par reģionu veido Notikumu apskats. Ziņu moderatoru Aleksandru Komarovu var uzteikt par profesionalitāti, kas lielā mērā pastiprina uzticību teiktajam un pat dažas ziņas, kuras atkārtojās vairākos raidījumos (Valsts apbalvojumu piešķiršana daugavpīliešiem Rīgas Pilī un Gada balvu piešķiršana) varētu tikt uztvertas kā lepošanās ar saviem līdzcilvēkiem.

Tomēr raidījumu veidotājiem ieteiktu vairāk pievērsties pašu notikumu atspoguļošanai, nevis to anotēšanai. Ja tehniskie līdzekļi atļauj, raidījumu krāsaināku padarītu notikumu dalībnieku „sinhroni”, kas vēl vairāk tuvinātu raidījuma veidotājus ar auditoriju.

Ieteikumam tālākai darbībai gribētos atgādināt mediju pētnieces Vitas Zelčes sacīto par lokālo mediju lomu. Ar mediju starpniecību tai piederīgie līdzpiedalās citu tās kopienas locekļu problēmu risināšanā. Sociālā solidaritāte ir vietējo kopienu esības spēcīgs instruments, kas ne vien to saliedē, bet arī ļauj ietekmēt pārvaldes, pakalpojumu, sociālā nodrošinājuma kvalitāti. Vienlaikus šie procesi sekmē arī kopienas sociālo integrāciju, tādējādi radot lokālās drošības un stabilitātes izjūtu, kas ir svarīga gan kā identitātes sastāvdaļa, gan pretstats/aizsargreakcija globalizācijas radītajām dzīvesveida pārmaiņām.

Lokālo laikrakstu redakcijas, formējot lasītāju auditorijas, veido tiešo komunikāciju – aicina ziņot par jaunumiem, nekārtībām, pāri darījumiem, sūdzēties par ierēdņu negodīgumu, kā arī lūgt padomu dzīvei svarīgās jeb krīzes situācijās.⁵

Cieņā,

Gunta Līdaka

⁵ Vita Zelče. *Lokālā prese – kopienas informācijas vides veidotāja*